

BILAGA 4. KONSEKVENSER – KLIMAT OCH EKONOMI NACKA AVFALLSPLAN 2027-2032

NTN-2025-00246
2026-09-22
NACKA KOMMUN

Klimat

Om målen om att förebygga Nackabornas avfall med 30 procent per person och öka materialåtervinningen av det kommunala avfallet till 60 procent uppnås beräknas utsläppen av växthusgaser för år 2032 kunna minska med cirka 30 000 ton CO₂e jämfört med 2025, se tabell 1 nedan. Det omfattar minskade utsläpp till följd av att mindre material och produkter behöver produceras och minskade utsläpp från avfallshanteringen.

Tabell 1: Klimatnyttan då 30 procent av Nackabornas avfall förebyggs (delmål 1.1) och 60 procent förbereds för återanvändning eller materialåtervinns (delmål 3.1)

	2025	2032	Minskning
Insamlat kommunalt avfall (kg/inv) (exkl trädgårdsavfall)	350	245	30 %
Förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning	34 %	60%	
Klimatpåverkan (ton CO ₂ -ekv/år)	100 000	70 000	30 000

Klimatpåverkan har beräknats med hjälp av Avfall Sveriges beräkningsmodell för klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner, uppdaterad 2022. Rapport 2023:01. Följande avfallsfraktioner omfattas: mat- och restavfall, grovavfall (exkl. trädgårdsavfall), förpackningsavfall, returpapper, gips, planglas, farligt avfall, elavfall och batterier. Nyckeltal från Avfall Web, NT489. Ett antal olika antaganden har gjorts vad gäller minskning och materialåtervinningsnivå för olika avfallsslag. För avfallsfraktioner som samlas in på KLC har antagits 30 procent minskning till följd av att inpasseringssystem möjliggör särredovisning av verksamheters avfall och kommer påverka redovisade mängderna kommunalt avfall.

Den potentiella klimatnyttan av att förebygga avfall i kommunens förskolor, skolor och äldreomsorg beräknas uppgå till drygt 820 ton CO₂e per år, se tabell 2.

Ett systematiskt arbete med att återbruka möbler och annan utrustning i en kommun av Nackas storlek (4000 anställda) bedöms därutöver kunna minska utsläppen med drygt 80 ton CO₂e per år enligt Palats, ett företag som tillhandahåller en plattform för inventering, hantering och cirkulation av möbler och byggmaterial.

Ekonomi

Nedan redovisas en bedömning av möjliga kostnader och besparingar för de olika målen.

Delmål 1.1 Nackaborna minskar sitt avfall med 30 procent inklusive delmål delmål 3.3 minst 60 procent av det kommunala avfallet materialåtervinns

Om målen om att minska Nackabornas avfall med 30 procent och öka materialåtervinningen till 60 procent uppnås, kan kostnaderna för avfallsbehandling minska med omkring 8 miljoner kronor per år till 2032 jämfört med 2025, se tabell 1.

Tabell 2: Besparingspotential vid minskning av Nackabornas avfall med 30 % och materialåtervinning 60 %

Typ av avfall	2025 Total mängd (ton)	2025 (kg/pers)	2032 Total mängd (ton)	2032 (kg/pers)	Behandlings- avgift (kr/ton)	Besparing avfallstaxa MSEK/år
Restavfall	14 700	130	10 960	70 ¹	888	5,5
Matavfall (utsorterat)	3 950	35	2 940	25	492	1,5
Brännbart grovavfall	6 010	53	4 490	37	600	0,9
SUMMA						8,0

Följande åtgärder beräknas medföra öka kostnader:

1. Utveckla kommunikation om avfallsförebyggande 0,2 miljoner kr/år
- 2-3. Utreda och underlätta för återanvändning och delande 0,2 miljoner kr/år
4. Utveckla och genomföra aktiviteter för minskat matsvinn. 0,1 miljoner kr/år
36. Utreda styrmedel för ökad utsortering och kvalitet 0,2 miljoner kr/år
38. Utveckla hanteringen av återanvändbart material som lämnas in på kretsloppscentralerna (ökad bemanning) 2 miljoner kr/år.
39. Öka avsättningen av insamlat återbruksmaterial. 0,2 miljoner kr/år

Kostnaden för att bygga ut den fastighetsnära insamlingen innebär ingen extra kostnad då det bekostas av producenterna.

Delmål 1.2 Kommunala verksamheter minskar sitt avfall med 30 procent

Mindre avfall innebär lägre kostnader för både inköp och avfallshantering i kommunala verksamheter. Avfall Sverige har tagit fram en modell som visar hur mycket avfallet kan minska och hur stora besparingarna kan bli. Modellen bygger på erfarenheter från verksamheter som redan har arbetat aktivt med att förebygga avfall. Den baseras på uppgifter om antal boende i äldreomsorgen och antal barn och elever i förskola och skola. Resultaten visar att de största besparingarna kommer från minskade inköp av livsmedel och engångsartiklar. Den totala möjliga besparingen för Nacka kommun uppskattas till nästan 10 miljoner kronor per år, se tabell 2.

¹ Större minskning än 30 procent har antagits för restavfall beroende på ökad utsortering.

Tabell 3. Besparingspotential vid avfallsförebyggande i kommunens verksamheter

Verksamhet	Antal boende/barn i verksamheten	Minskning CO2-utsläpp (ton/år)	Besparing inköp livsmedel (MSEK/år)	Besparing inköp engångsmaterial (MSEK/år)	Besparing avfalls-hantering (MSEK/år)	Total besparing (MSEK/år)
Äldreboende	1 100	270	1,3	1,7	0,2	3,2
Skola	15 900	470	2,8	0,8	0,3	4,0
Förskola	6 000	80	0,9	1,7	0,04	2,7
SUMMA		820				9,9

Att återanvända möbler i stället för att köpa nytt ger också besparingar. Om kommunen arbetade mer systematiskt med återbruk skulle kostnaderna för nya möbler inom kommunorganisationen kunna minska med cirka 5 miljoner kronor per år. Det är besparingspotentialen hos en kommun med ca 4000 anställda enligt företaget Palats som tillhandahåller plattform för inventering, hantering och cirkulation av möbler och byggmaterial.

Följande åtgärder beräknas medföra öka kostnader:

6. Stöd till verksamheter för att förebygga avfall 0,2 miljoner kr/år
7. Kartlägga hur engångsmaterial kan minska 0,2 miljoner kr/år
9. Införande av bytestjänst 0,5 miljoner kr/år
10. Riktlinjer för avfallsförebyggande vid upphandling 0,1 miljoner kr/år

Delmål 1.3 Kommunen skapar förutsättningar för ett cirkulärt näringsliv

Åtgärder för att underlätta för ett cirkulärt näringsliv drivs inom programmet Slut Cirkeln där deltagande parter är Nacka Värmdö företagarna, Nacka kommun, Nacka vatten och avfall och Boo Energi och har finansiering.

Delmål 1.4 Kommunen och byggsektorn förebygger bygg- och rivningsavfall

Åtgärden om att utreda hur kommunen kan förebygga och öka återanvändningen av bygg- och rivningsavfall uppskattas till cirka 0,3 miljoner kronor. Etablering och drift av ett återbrukslager för byggmaterial beräknas kosta cirka 2 miljoner kronor per år. Kostnaden för övriga åtgärder bedöms rymmas inom ordinarie budget.

Mål 2 God service, tillgänglighet och högt engagemang

Flera av åtgärder rymms inom ordinarie budget. Åtgärden om att bygga ut avfallssorteringen i de kommunala verksamheterna så att alla besökare, boenden, elever, personal innebär extra kostnader. För verksamheterna inom Valfärd skola och Valfärd samhällsservice har kostnaderna för inköp av källsorteringsmöbler uppskattats till totalt cirka 3,3 miljoner kronor. Åtgärden att ta fram exempel och riktlinjer kring ytor för avfallshantering, återanvändning och delning beräknas kosta 0,1 miljoner kronor

Delmål 3.1 och 3.2 Avfallshanteringen är resilient och ingen illegal avfallshantering

För dessa delmål kommer åtgärderna om att ta fram och implementera en övergripande beredskapsplan för avfallsinsamling vid längre störningar och att arbeta för säker avfallshantering öka kostnaderna med cirka 0,7 miljoner kronor per år.

Mål 4 Fritt från nedskräpning

Åtgärderna för att uppnå målet kommer i stort sett kunna genomföras inom befintlig budget. Fokus kommer vara på beteendeförändrande åtgärder för att minska nedskräpningen. Om färre skräpar ned kan kommunen minska sina kostnader för städning.